

в клопоті, коли бажано би навести якесь біологічне відкриття, що зроблене чистими розумовими заключеннями». Математику, в якій дедукція грає найважнішу роль та яка була праобразом всієї науки, відділено нині точними границями від фізики. Бо загальні твердження фізики не мають певности математики, пр. власне думанє а чуже думанє, чужий світ, теорія а практика...

Знаємо проте нині більше і менше чим люди попередних віків: більше — бо гізнано більше проблемів, менше — бо тих проблемів більше. А в науці, історії наук незвісне є все сочинником звісного.

Внутр теорій, гіпотез і правил чема проте нічого абсолютного. Се не скептицизм, бо не приймаєть ся тільки абсолютних судів.

Але одно має раціоналізм на позір трудне до розвязки питанє: чи в кожній науці нема тверджень, що поза всяким запереченєм та потвердженєм досьвіду? Се конечні заложеня нашої науки взагалі або становище феноменологічного раціоналізму Ім. Канта.

Тільки такі твердження — аподиктичні і загальні суди — творять після Канта єство науки, в противности до знання. Досьвід — після Канта — не дає ніколи своїм судам правдивої і строго-загальної важности. Але — після Канта — маємо також в чистих природничих науках